

Максимів І.І.,

ад'юнкт кафедри юридичної психології НАВС

СОЦІАЛЬНИЙ АСПЕКТ ДИТЯЧОГО ЖЕБРАЦТВА

На сьогоднішній день жебрацтво в Україні можна розглядати як професію, в якій використовується специфічний спектр ресурсів, а групу жебраків як доволі стійкий професійний колектив із власною морально-ціннісною системою і своїми правилами поведінки. В зв'язку з цим важливо з'ясувати: чи на сьогодні жебрацтво є паразитичною практикою, яка не відповідає сучасним цінностям, або ж його існування є інституційною особливістю формування українських буднів.

Жебрацтво, згідно Академічного тлумачного словника української мови, це збирання милостині, жебрання; відсутність необхідних для існування засобів; злиденність, убогість. Жебрацтво – соціальний феномен, який має розповсюдження практично в цілому світі. Як спосіб існування відоме з найдавніших часів. В Європі стереотипний жебрак з'явився в ранньому середньовіччі, в той час, коли умови торгівлі і збільшення кількості населення надали можливість людині жити за рахунок благополуччя інших членів суспільства. Закріпленню цього явища сприяло розповсюдження християнства в світі, у відповідності з яким подаяння жебраку трактувалось як спосіб очищення від гріхів, спасіння душі. З кожним роком все більше і більше з'являлося жебраків, що просили милостиню в ім'я Христа. Серед жебраків найбільш розповсюдженими були мандрівні співаки. На українських землях блукали тисячі сліпих співців, кобзарів, бандуристів. Саме в ті часи з'являються так звані «професійні» прохачі, які об'єднувалися у групи.

На сьогоднішній день соціальна група жебраків – це звичний елемент великого міста. Але, нажаль, він не тільки втрачає свою значущість, а й набирає сили в певних куточках світу, зокрема він нині процвітає в Україні.

Так, ми спостерігаємо, скажімо, «еволюцію» жебрацтва, яка сьогодні пройшла шлях від банального стояння під церквою чи універмагом до організованих груп, обладнаних скриньками для пожертвувань із фотографіями хворих людей чи певних подій; груп, які розставляють немічних старців чи малолітніх дітей в людних місцях; місцях проведення різного роду заходів; осіб, які за допомогою Інтернету та телефонних повідомлень виманюють гроші на так звану допомогу немічним і тому подібне.

Причому, притягнути до відповідальності цих людей не так просто. Наше законодавство не передбачає ніяких санкцій щодо жебраків

та їх господарів. Єдине, що заборонено і за що передбачена кримінальна відповідальність – це залучення в даний бізнес неповнолітніх. Але ті, хто «наверху» зовсім не бояться відповідальності, так як їхню вину потрібно довести.

Жебрацтво – це систематичне випрошування у оточуючих людей грошей та матеріальних цінностей. Це життя за чужий рахунок, за рахунок увійти в положення та допомогти в важкій ситуації. Вид негативної маніпуляції. Основними формами жебрацтва є:

- інфантильна звичка до паразитизму, неробства і безвідповідальності до того, що добрі люди тебе завжди виручать (характерна для дітей);
- форма бізнесу, яка експлуатує почуття жалості добрих людей (характерна для шахраїв).

В теперішній час жебраки з немовлятами та маленькими дітьми на руках стали звичним явищем життя великих міст України. Слід визнати, що на даний час існує розгалужена система жебрацького «бізнесу», що робить ставку саме на дітей. Причому, чим менший вік дитини, тим більший прибуток вона може принести особі, яка її фактично експлуатує, спекуюючи на її віці.

За втягнення малолітньої дитини у жебрацтво, корисливі дорослі можуть отримати не тільки бажаний заробіток, а й від 4 до 10 років позбавлення волі. Згідно із Законом № 894-VI від 15 січня 2009 р. Кримінальний кодекс України доповнено новою статтею 150-1, яка передбачила відповідальність за використання малолітньої дитини для заняття жебрацтвом.

Таким чином, можна сказати, що причини його появи криються в економічному, соціальному стані суспільства. Жебрацтво є паразитуючим явищем, яке не бере участь у виробництві ніяких благ, але яке користується досягненнями продуктивних сил, суспільного розвитку та моральним станом громадян країни.

Лациба І.М.,

ад'юнкт кафедри філософії права та юридичної логіки НАВС

ВІДОМЧА НОРМОТВОРЧІСТЬ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНА, ФІЛОСОФСЬКО-ПРАВОВА ПРОБЛЕМА

Становлення України як соціальної і правової держави, визначення стратегічного курсу на входження до Європейського Союзу обумовило об'єктивну необхідність докорінного оновлення системи законодавства.